

Jaarverslag SBEO 2013

Algemeen

De Stichting Behoud Erfgoed Oirschot (SBEO) stelt zich ten doel het behoud en de bescherming van het stedenbouwkundige, architectonische en landschappelijke erfgoed inclusief de historische ondergrond alsmede de kwaliteit van het (leef)milieu van de gemeente Oirschot en directe omgeving.

Bestuur

De Stichting heeft een bestuur dat bestaat uit vier personen te weten:

Frans Adriaanse voorzitter

Ben van Dorst secretaris

Ton Pel penningmeester

Johan Jansen bestuurslid

Het bestuur kwam maandelijks bijeen. Het streeft een zo groot mogelijke transparantie van haar activiteiten na. De verslagen van deze bijeenkomsten werden dan ook verspreid naar onze vrienden maar ook naar een aantal geïnteresseerden, waaronder de gemeente Oirschot en gepubliceerd op onze website. Hoe meer onze achtergronden en zienswijzen duidelijk worden bij de Oirschotse bevolking hoe groter de kans is dat men de schoonheid van onze dorpen gaat zien en men bereid is voor het behoud ervan enige offers te brengen.

Onze activiteiten worden ook steeds meer gewaardeerd door de gemeente, de politieke partijen en andere instellingen, die zich met het behoud van het erfgoed bezig houden. We worden ook steeds meer en beter betrokken in allerlei overlegstructuren, ook door de gemeente.

Vrienden

De werkzaamheden van de Stichting worden financieel ondersteund door de vrienden. Aan het eind van het jaar hadden we 79 vrienden.

De vrienden kwamen eenmaal bijeen op 20 juni in de Watermolen in Spoordonk. Het thema was: Herbestemming van monumentale panden van het Erfgoed. Voor de inleidingen waren uitgenodigd:

Wouter Kreike, adviseur Erfgoed van de SRE en Helmie Kanters van Cato Makelaars, gespecialiseerd in monumenten en historische panden.

Beide sprekers gaven interessante inleidingen over dit thema.

Verder hebben we verantwoording afgelegd d.m.v. het jaarverslag van de secretaris en het financiële jaarverslag van de penningmeester.

Mede i.v.m. met de wat lage opkomst bij de Vriendenbijeenkomsten, stellen we voor deze vanaf 2014 in het voorjaar (febr./maart) te houden.

Werkgroepen

De activiteiten van de Stichting worden afhankelijk van het project, krachtig ondersteund door werkgroepen.

De volgende werkgroepen zijn in 2013 actief geweest:

Werkgroep Bestemmingsplan buitengebied

Gerit Damhuis
Pieter Goossen
Ton Pel
Frans Adriaanse

Werkgroep Wageningen

Ben van Dorst
Ton Pel
Frans Adriaanse

Werkgroep monumenten

Harrie van Buul
Toon Bullens
André van de Ven
Helmie Kanters
Frans Adriaanse

Werkgroep Oeuvre Jac Priem

Frans Adriaanse
Ton Pel
Ben van Dorst

Overleg gemeente, monumentenbeleid.

Er is in 2013 3 maal overleg geweest met de portefeuillehouder burgemeester Ruud Severijns over diverse zaken betreffende het monumentenbeleid en het behoud van het Oirschots erfgoed.

Wij hebben onze rol in het overleg met de burgemeester nogmaals schriftelijk toegelicht.

Projecten

De volgende projecten speelden gedurende het jaar 2013:

Bestemmingsplan Buitengebied 2013 fase 2.

Vanaf 30 november 2012 heeft het plan ter inzage gelegen.

Wij hebben daarop een zienswijze ingediend.

In de klankbordgroep bijeenkomst van 9 januari heeft de gemeente voorgesteld om de klankbordgroep om te vormen naar de door de SBEO al lang geleden voorgestelde WUBBO (Werkgroep Uitvoering-Bestemmings-plan Buitengebied Oirschot). De gemeente vraagt om personen die namens de SBEO zitting willen nemen. De WUBBO zal 2x per jaar bij elkaar komen.

Gerrit Damhuis en Pieter Goosen zullen deze taak op zich nemen.

³⁵₁₇ Naar aanleiding van onze reactie op de reactie van de gemeente heeft de gemeente de volgende aanpassingen verricht:

³⁵₁₇ Van de akkercomplexen zijn er 7 aangewezen als akkercomplex 1. De bijlage MIP en monumentenpanden is gecorrigeerd.

³⁵₁₇ Er is een verbod op schuilhutten op akkercomplexen 1 toegevoegd.

We hebben ingesproken bij de hoorzitting en een aanvullende reactie gegeven.

33 akkerbouwers en boomtelers hebben ook een reactie ingediend. Zij willen geen dubbelbestemming met de waarde archeologie omdat veel van hun percelen reeds verstoord zijn (o.a. door diepploegen).

We hebben een gesprek gehad met Piet Machielsens, Merijn Stoffels, Theo van de Ven (gemeente Oirschot), Frans Swinkels (BMF), Thea Noorddijk (WNL) en Erik van Ingen (Brab. Landschap) over het MER rapport. Met name de invloed van Natura 2000 gebieden op het bestemmingsplan moet van te voren getoetst worden. Dit kan consequenties hebben op het bestemmingsplan. Daardoor kan het vertraging oplopen.

We hebben een reactie van de gemeente gekregen op onze zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan.

In het plan blijven hardnekkig fouten aanwezig b.v. Boterwijk West bestempeld als jonge heideontginning, niet geactualiseerde lijst van boerderijen, lijst van beeldbepalende en karakteristieke gebouwen, door SBEO opgesteld, is niet opgenomen, dubbelbestemming van archeologisch waardevolle akkers.

De SBEO heeft een beroepschrift ingediend bij de Raad van State. Zij hebben geantwoord dat ons beroep duidelijk is en geen verdere informatie behoeft.

Open Monumentendag 15 september 2013

Het thema was: Macht en Pracht

Er was een route gepland langs monumentenpanden die betrekking hadden op dit thema. De SBEO heeft daar aan meegewerkt door informatie aan te leveren.

Op de zolder" in het oude gemeentehuis hebben we oude tekeningen van historische gebouwen tentoongesteld met als thema: "Groeten uit Oirschot".

Tevens is het 500-jarig bestaan van het oude raadhuis herdacht.

Kasteel Groot Bijstervelt

Ons standpunt is dat de kloostergebouwen met zijvleugels behouden dienen te blijven.

Voor de verkoop was een makelaar ingeschakeld.

B&W hebben aan de gemeenteraad (als formeel eigenaar) voorgesteld om de kapel en het park aan te wijzen als gemeentelijk monument. De SBEO heeft daarvoor een brief met dankbetuiging aan B&W gestuurd.

Het Waterschap heeft de hemelwaterafvoer van industrieterrein de Stad zodanig gewijzigd dat deze gedeeltelijk door de waterpartij van Groot Bijstervelt loopt. Daardoor wordt de kwaliteit van het water verbeterd. Wij juichen dit toe.

We hebben een brief ontvangen van de gemeente waarin wij op de hoogte gesteld worden van de stand van zaken.

18 juni heeft de gemeenteraad in een besloten vergadering beraadslaagd over het advies van het college.

Tevens werd meegedeeld dat op 3 juni 2013 het ministerie van Economische Zaken, dienst Regelingen, besloten heeft om klooster Groot Bijstervelt als landgoed te rangschikken onder de Natuurschoonwet 1928. Hierdoor wordt de instandhouding van het landgoed en de

begraafplaats gewaarborgd. Bovendien is in het besluit de (gedeeltelijke) publieke openstelling van het landgoed vastgelegd.

SBEO is zeer verheugd over deze beslissing.

Groot Bijstervelt gaat een nieuwe bestemming krijgen. Het kasteel wordt vrijgemaakt van de beide zijvleugels en krijgt een woonbestemming. Het park wordt in ere hersteld en krijgt een functie als dorpspark. Op de plaats van de rechter dwarsvleugel komt een museum.

Ons oordeel: Goede bestemming. Een mooi resultaat dankzij de inspanningen van de SBEO. Jammer dat de vleugels afgebroken zullen worden, want daardoor verdwijnt een groot gedeelte van het erfgoed van het Montfortanenklooster.

We vinden gelukkig vele in 2006 opgestelde uitgangspunten van de SBEO terug in het huidige plan:

³⁵₁₇ Behoud Montfortkapel met zijn bijzondere muurschilderingen van Jaap Min; geen appartementen op de plaats van de kapel.

³⁵₁₇ Behoud van het park; de drie voorstellen van bebouwing in het park gaan niet door.

³⁵₁₇ De studie van de Universiteit van Wageningen in opdracht van de SBEO is niet voor niets geweest. Deze studie heeft de natuurwaarde en de cultuurhistorische waarde van het park bevestigd.

³⁵₁₇ Geen grootschalig plan van 70 wooneenheden in de Montfortlaan.

³⁵₁₇ Het complex moest een bestemming krijgen met extra allure met een waardig en monumentaal karakter.

In de opiniërende raadsbijeenkomst van 14 november 2006 werd het toenmalig plan met 70 zorgwoningen met paviljoenwoningen in het park positief door de raad ontvangen.

Er volgt nog een gesprek met beoogd koper de heer R. Meeuwissen.

Wetenschapswinkel Universiteit Wageningen

Naar aanleiding van onze brief over het beëindigen van het samenwerkingsverband, hebben wij van Wageningen een reactie gekregen met het verzoek om toch mee te werken het rapport af te ronden volgens een door hun opgesteld plan van aanpak. Wij hebben ons daar in kunnen vinden en hebben hun bericht dat wij onder de door ons gestelde voorwaarden, kunnen leven met het plan van aanpak.

Op 22 Maart hebben de samenstellers het conceptrapport besproken in Oirschot.

Op 17 mei hebben we het op ons voorstel gewijzigde conceptrapport nogmaals besproken.

Het rapport "Open akkers en boomteelt rond Oirschot, behoud door ontwikkeling" van de Wetenschapswinkel van Wageningen UR is op 4 december aangeboden aan wethouder Piet Machiels.

Legerplaats Oirschot

Wij hebben op 25 januari een presentatie over de kazerne gegeven in Amersfoort bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Van de gemeente hebben we vernomen dat Defensie een aantal gebouwen waaronder het poortgebouw wil slopen. Direct daarna hebben we contact gehad met Toon Iding van Boei die het poortgebouw eventueel voor 1 Euro wil kopen om het daarna te herbestemmen.

Defensie wil de sloop uitstellen tot 1 juli.

De burgemeester gaat een gemeentelijke projectgroep samenstellen om het poortgebouw van de sloop te redden. We gaan reeds nadenken over de herbestemmingsmogelijkheden van het poortgebouw.

We hebben een gesprek gehad met Roland Hermans van de gemeente (Project leider Groene Corridor). De gemeente probeert de sloop verder uit te stellen.

De door de portefeuillehouder voorgestelde projectgroep is nog steeds niet samengesteld. Poortgebouw is op 27 augustus in de B & W vergadering geweest. Mevr. C. Schellekens is de nieuwe projectleidster. Defensie zou belangstelling hebben poortgebouw als museum te gebruiken.

Werkgroep dient nog steeds opgestart te worden.

Defensie wil alleen zaken doen met de gemeente. Er is 1 jaar uitstel voor het slopen van het poortgebouw bedongen. In de tussentijd vindt gedachtevorming plaats over mogelijk hergebruik. Gemeente en Defensie werken aan gezamenlijke afspraken over voorwaarden etc. met betrekking tot het behoud van het poortgebouw. Een monumentenstatus is pas aan de orde wanneer duidelijkheid is over de toekomstige situatie. Er is een gegadigde die samen met BOEI een bedrijfsplan heeft samengesteld voor hergebruik van het poortgebouw.

Bierbrouwerij Oirschot

De brouwerij wordt "gerestaureerd (met "oude" brouwerij, brouwerscafé, winkel, etc.) o.l.v. Ellen de Kroon, de dochter van Tjeu de Kroon.

Op 25 augustus is de hiervoor benodigde wijziging van het Bestemmingsplan door de gemeenteraad besproken.

Het projectteam zoekt personen, die interessante (historische) verhalen over de brouwerij kunnen vertellen.

Plan ligt ter visie.

Archief Jac Priem

De bedoeling is dat enkele leden van de SBEO zijn archief rangschikken en onderzoeken. De SBEO wil de honderdste geboortedag in 2014 aangrijpen om zijn werk extra onder de aandacht te brengen door een tentoonstelling over zijn leven en werken te organiseren.

De stichting heeft een tijdelijke verwarmde locatie, voor het onderzoek "oeuvre Jac. Priem" gevonden. De werkgroep Oeuvre Jac Priem is daarna begonnen om zijn archief te rangschikken en te onderzoeken.

Van een aantal tekeningen zijn afdrucken gemaakt. Daarna komen alle tekeningen in archiefmappen.

Bedreigde gebouwen

Bestseweg 50

Boerderij wordt ingekort, 5 m. teruggeplaatst en herbouwd. Het voorste deel is al gesloopt.

Kampsesteeg 16 Verkocht. Voor de bestaande boerderij, een gemeentelijk monument, is een melding voor het slopen van de boerderij gepubliceerd en een omgevingsvergunning aangevraagd voor "herbouw monumentale boerderij.

We hebben een gesprek gehad met de eigenaar. Hij is van plan om de boerderij een op een te herbouwen.

Voormalige lagere school in Oostelbeers.

Staat leeg. Mogelijke herbestemming onderzoeken.

Voormalig gemeentehuis Middelbeers. Verkocht. Dit gebouw krijgt een andere bestemming.

Voorkomen dat originele delen verdwijnen. We blijven de uitvoering volgen.

Kerken in Oostelbeers en Spoordonk. Hiervoor moet een gepaste nieuwe bestemming worden gevonden.

Logo

Sinds juni gebruiken wij een nieuw logo met bijbehorende visitekaartjes voor de bestuursleden. We danken Rik Adriaans voor zijn inspanningen om het logo te ontwerpen.

Lijst met te beschermen panden

De SBEO heeft een voorlopige lijst samengesteld. De bedoeling is om deze op korte termijn samen met de Heemkundekringen tot een definitieve lijst te maken van in onze ogen te beschermen panden in volgorde van prioriteit.

De SBEO heeft op 23 april een gesprek gehad met Arthur de Vries van de heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot. Zij waren positief over het initiatief maar hadden geen aanvullingen.

Alle gebouwen in de Beerzen zijn geïnventariseerd worden samen met Den Beerschen Aard, cultuurhistorisch gezien.

Enkele Oirschotse architecten en een makelaar hebben gewerkt aan een prioriteitsindicatie voor de definitieve lijst van te beschermen panden.

Oude Toren in Oostelbeers

Rob Voets van de gemeente Oirschot is bezig geweest om met alle betrokkenen de toekomst van de Oude Toren (kerktoren plus omliggend terrein) te bepalen. SBEO heeft daarin meegedacht.

Historisch onderzoek door SRE heeft plaatsgevonden. Wij hebben het rapport gekregen van de gemeente.

Het Oostelbeerse gilde wil bij het gildeterrein Oude Toren een gildegebouw.

SBEO had al op 15-01-2012 een visie hierover ingediend. Ook de Werkgroep Erfgoed landschap de Kempen (WELK) heeft een visie hierover ingediend.

Gesprek geweest tussen Roland Hermans, Rob Voets, SBEO en WELK op 26 augustus. De SBEO heeft een zienswijze op dit plan gegeven.

De Archeologische vereniging Kempen en Peelland heeft zijn visie gegeven welke is ondertekend door bijna alle regionale en nationale autoriteiten op het gebied van archeologie en erfgoed.

Omdat er geld is uit het IDOP gaat de gemeente aan een 3-tal architecten opdracht geven om een plan te maken voor een aanbouw aan of bij de toren. De SBEO is nog steeds voorstander om de ruimte in de toren te benutten en geen aanbouw te maken.

Op 30 november werd bij de Oude Toren op feestelijke wijze de intentieovereenkomst tussen de gemeente Oirschot en de Stichting Vrienden van de Oude Toren ondertekend. Het bestuur heeft besloten om net zoals de WNL niet aanwezig te zijn bij deze ondertekening.

De SBEO heeft hierover een brief geschreven aan B&W.

SBEO heeft een brief geschreven aan B&W waarin wij een voorstel hebben gedaan om het gildehuis in de Oude Toren in te richten. Tevens hebben RCE, Provincie, Monumentencommissie, het gilde St. Joris uit Oostelbeers en de leden van de Gemeenteraad van ons informatie over de Oude Toren ontvangen.

Ook is er een ingezonden brief verstuurd naar het Eindhovens Dagblad en het Oirschots Weekjournaal.

Verordening ruimte

B&W van Oirschot hadden op 18 december 2012 besloten de Verordening Ruimte aan te passen en het verzoek bij de Provincie ingediend.

De begrenzing van het buitengebied zou hierbij aangepast worden. Het bestuur van de SBEO wilde alvorens te reageren eerst meer informatie over de Verordening Ruimte en heeft op dinsdag 22 januari om 11.00 uur een gesprek gehad met de ambtenaar Martijn Groenestein. Wij hebben daarna een brief gestuurd aan de gemeente Oirschot om deze verordening te wijzigen. Tevens hebben wij een aantal vragen toegestuurd ter behandeling in de informatieve raadbijeenkomst van 5 februari.

Op 4 maart hebben we hierover een goed gesprek gehad met wethouder P. Machielsen. Het voorstel zou aangepast worden door de gemeente.

Op 24 maart hebben B&W naar aanleiding van dit gesprek besloten om de Verordening ruimte in te trekken.

Overlijden Louis de Kok

Op 20 maart 2013 is onze vriend de architect Louis de Kok overleden.

Hij was zeer begaan met de SBEO en was een van de eerste vrienden.

Bij de inventarisatie van boerderijen door de SBEO heeft hij een belangrijk aandeel gehad.

Ook daarna konden we altijd rekenen op zijn advies.

Wij wensen zijn vrouw Tineke en zijn kinderen heel veel sterkte toe bij de verwerking van dit grote verlies.

De SBEO heeft een In Memoriam geschreven welke in het Weekjournaal is geplaatst

Boterwijksestraat 2

Op deze locatie zou een uitbreiding van een loods gerealiseerd gaan worden. De St. Boterwijk en de SBEO hebben hiertegen bezwaar aangetekend op grond van het feit dat de loods niet past in het beeld van de Boterwijksestraat en de uitbreiding te dicht tegen de A58 komt te staan. De gemeente heeft tijdens de zitting van de bezwaarschriftencommissie toegegeven dat zij een fout hebben gemaakt door geen rekening te houden met de in het bestemmingsplan buitengebied voorgeschreven afstand tussen de A58 en de te realiseren bebouwing. Tijdens deze zitting is toen besloten om Rijkswaterstaat om advies te vragen. Zij hebben geantwoord dat deze uitbreiding voor hen onacceptabel is.

De gemeente Oirschot heeft met inachtneming van het advies van de Bezwaarschriftencommissie besloten ons bezwaarschrift tegen uitbreiding van de loods ontvankelijk en gegrond te verklaren. De gemeente verleent, in heroverweging, geen omgevingsvergunning voor de activiteiten "bouwen" en planologisch strijdig gebruik voor het uitbreiden van de bestaande stalling/ opslagloods.

Plan voldoet niet aan het geldende bestemmingsplan.

Compagnies Oefen Terrein (COT) de Oirschotse Heide

We hebben een gesprek gehad met Martijn Groenestein over de plannen van Defensie en de gemeente omtrent dit terrein. De Oirschotse Heide zal heringericht worden waarbij veel aandacht besteed gaat worden aan de bescherming van het archeologisch monument de legerplaats uit 1830.

Tentoonstelling in de Vier Quartieren

Van 8 oktober tot 1 februari wordt er een tentoonstelling gehouden die specifiek gaat over historische boerderijen van Oirschot en de Beerzen. Het motto is "De Boerderij Binnenste Buiten". De foto's van de binnenkant van boerderijen zijn gemaakt door de Oirschotse fotografe Vivi Schreurs en de foto's van de buitenkant komen uit ons archief. De teksten zijn van Frans Adriaanse.

Nota Kunst- en Cultuurbeleid van de gemeente Oirschot

Deze nota heeft ter visie gelegen. De SBEO heeft hier op gereageerd.

Verscherpte eisen aan een ANBI

De overheid gaat vanaf 1 januari 2014 de eisen aan een organisatie met ANBI erkenning aanscherpen. Diverse aanvullende informatie dient op onze website vermeld te worden.

Heemkamer

In de Dekanijstraat 10 in het voormalige huis van de familie van Esch wordt het Erfgoedhuis gehuisvest. Het pand is eigendom van de Stichting De Raven.

We hebben met het bestuur op 18 december een gesprek gehad over een eventuele deelname van de SBEO hieraan. Te denken valt aan o.a. opslag van archieven.

Prijs van Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot

De SBEO heeft het rapport “van Militair Kampement tot Gen. Maj. De Ruyter van Steveninckkazerne Oirschot” aangemeld voor de jaarlijkse Heemprijs.

De prijs is gewonnen door Marcel van der Heijden en Jos Swanenberg met hun boek met DVD genaamd “Over Hel, Hemelrijk & Vagevuur”.

WUBBO

De eerste vergadering van de Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Oirschot (WUBBO) wordt gehouden op 13 januari 2014,

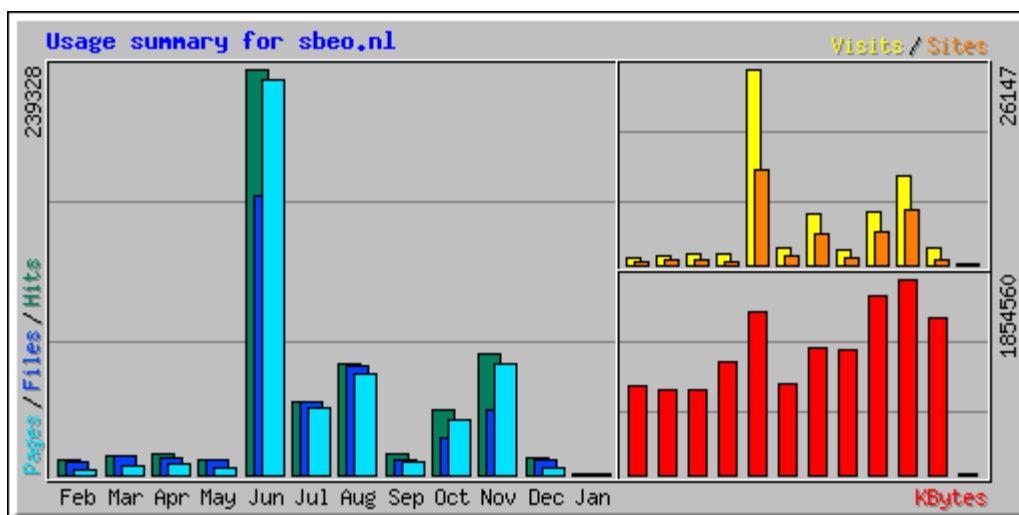
In deze bijeenkomst zal worden ingegaan hoe invulling aan de WUBBO te geven. Er wordt besproken wat de rol van de werkgroep gaat zijn, wie er precies deelneemt in de werkgroep en hoe er uitvoering aan de WUBBO wordt gegeven.

Pieter Goosen zal namens de SBEO aanwezig zijn.

Website

De website voldoet in een grote behoefte en is vele malen bezocht.

Zie onderstaande statistieken van 1 februari 2013 t/m 1 januari 2014.

Summary by Month										
Month	Daily Avg				Monthly Totals					
	Hits	Files	Pages	Visits	Sites	KBytes	Visits	Pages	Files	Hits
Jan 2014	38	31	24	20	15	1581	20	24	31	38
Dec 2013	340	266	149	69	706	1490035	2152	4641	8260	10568
Nov 2013	2390	1295	2175	394	7466	1854560	11847	65254	38859	71710
Oct 2013	1238	713	1048	230	4281	1694844	7151	32498	22124	38394
Sep 2013	427	306	266	64	926	1176075	1937	8004	9203	12827
Aug 2013	2101	2072	1902	221	4102	1209664	6879	58978	64245	65151
Jul 2013	1401	1388	1268	69	1197	861754	2150	39318	43045	43447
Jun 2013	9204	6337	8941	1005	12805	1537568	26147	232490	164781	239328
May 2013	308	275	119	52	481	1069832	1568	3583	8261	9242
Apr 2013	408	338	197	44	676	806835	1341	5919	10159	12253
Mar 2013	373	346	157	37	580	799777	1163	4889	10737	11569
Feb 2013	313	293	117	35	521	849666	988	3296	8216	8773
Totals						13352191	63343	458894	387921	523300

Naschrift.

Het bestuur neemt de gelegenheid van dit jaarverslag te baat iedereen hartelijk te bedanken voor hun bijdragen in enigerlei vorm aan de activiteiten van onze Stichting.

Ons hoogste doel zou moeten zijn de overbodigheid van de Stichting.

Gezien de omvang van de activiteiten in dit afgelopen jaar zal dit nog wel even op zich laten wachten.

Wij doen een dringend beroep op onze vrienden en vriendinnen om ons te versterken in het bestuur. Met name zoeken wij personen uit de Beerzen en Spoordonk.

Het bestuur van de SBEO

Oirschot 11-4-2014